

خوارج هستند.^(۲۵)

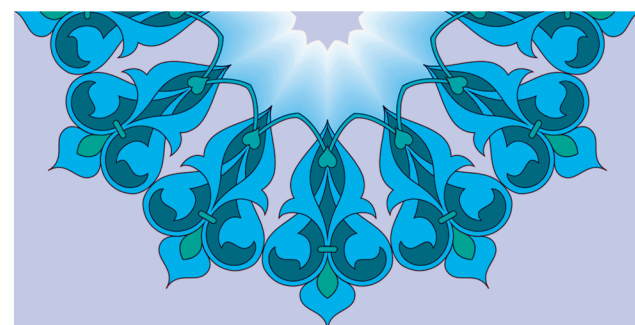
شیخ محمد بن سلیمان کردی: محمد بن عبدالوهاب به کفر نزدیک و از راه ایمان منحرف شده است و دروغگویی در لباس مذهب حنبلی است.

بنابراین، طبق گفته علمای اهل سنت، محمد بن عبدالوهاب و پیروانش خوارج ملحد، اهل بدعت، گمراه، نجس، متحجر، بی دین و بی سواد، دروغگو و فتنه گر با عقایدی فاسد هستند و بر مسلمانان واجب است از این فرقه ضاله بر حذر باشند و فریب آنها را نخورند.

در قرن حاضر که وهابیت تکفیری و گروه‌های افراطی سلفی تیغ تکفیر را در حوزه نظر و عمل بر پیکره مسلمانان فرود می‌آورند و کشتارهای بی‌شمارانه در عراق، سوریه، افغانستان، پاکستان، الجزایر و دیگر مناطق اسلامی انجام می‌دهند، زشتی و نادرستی افکار وهابیت و عدم رابطه آن با آموزه‌های اسلامی و سیره و سنت پیامبر عظیم‌الشان اسلام ﷺ بیش از پیش مشهود است.

۲۵. التحقیقات لدفع التلبیسات، محمد علی کانپوری، کتابخانه آیت الله

مرعشی نجفی، قم، ص ۲.

محمد بن عبدالوهاب چهره‌ای منفور

یا بجا بیاورد
من دیار و دین

محمد بن عبدالوهاب؛ چهره‌ای منفور

محمد بن عبدالوهاب بن سلیمان تمیمی، در سال ۱۱۱۱ ق مطابق با ۱۷۰۳ یا ۱۷۰۴ م در شهر عیینه، از توابع نجد عربستان به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را نزد پدرش فراگرفت، سپس برای ادامه تحصیل به شهرهای گوناگونی سفر کرد. او از همان دوران نوجوانی، نظرات و عقاید خاصی را درباره دین اسلام مطرح می‌کرد؛ ولی از سوی پدرش مورد مخالفت قرار می‌گرفت. بعد از مرگ پدر، مردم را به سوی عقاید باطل خود فراخواند و به هر شهری که می‌رفت، مورد تنفر مردم قرار می‌گرفت و از آن شهر اخراج می‌شد.^(۱) حتی مردم شهر «حریمله» قصد کشتن او را داشتند. به ناچار از آنجا فرار کرد و به زادگاهش «عیینه» نزد حاکم آن شهر (عثمان بن معمر) رفت. عثمان از او استقبال کرد. محمد بن عبدالوهاب نیز نسبت به او اظهار وفاداری نمود و او را به تصرف تمام نجد امیدوار کرد.^(۲)

دو طرف برای تحقق این امر، باهم پیمان بستند؛ ولی این معاهده بین آن دو پایدار نماند؛

۱. تاریخ نجد، آلوسی، مکتبه الثقافة، قاهره، ۲۰۰۵ م، صص ۱۱۳ - ۱۱۱.

۲. هذیه الوهابیة، محمد جواد مغنیه، دارالکتاب، قم، ۱۳۸۷ ش، ص ۸۷.

زیرا «سلیمان بن محمد» امیر احساء که نسبت به رفتار و عقاید انحرافی محمد بن عبدالوهاب به شدت حساس و نگران بود، عثمان را تهدید به حمله کرد و او نیز ترسید و محمد بن عبدالوهاب را از عیینه اخراج کرد.

وی پس از اخراج از این شهر، در سال ۱۱۶۰ ق وارد شهر «درعیه» شد و با امیر این شهر (محمد بن سعود، جد آل سعود) پیمان همکاری امضا کرد. به این ترتیب، اساس فرقه وهابیت و حکومت آل سعود، مبنی بر عقاید انحرافی در «درعیه» منعقد گردید و «محمد بن سعود» در راستای گسترش و استحکام این معجون زهرآگین، برای دعوت مسلمانان به سوی اسلام جدید و جنگ با مسلمانان و کشتن آنان، با وی بیعت کرد.^(۳)

برخی از اعتقادات غلط محمد بن عبدالوهاب
الف) اعضا و جوارح داشتن خداوند و دیده شدن او در قیامت؛^(۴)

ب) کافر بودن دیگر فرقه‌های اسلامی (اگر کسی عقاید وی را قبول نداشته باشد، باید توبه کند؛ وگرنه باید کشته شود)؛

ج) عدم حجیت عقل؛^(۵)

د) وجوب تخریب مقابر، بارگاه‌ها و زیارتگاه‌ها

۳. هذیه الوهابیة، صص ۹۰ - ۸۸؛ تاریخ بغداد، خطیب بغدادی، دارالکتب العلمیه، بیروت، بی تا، ص ۱۵۲.

۴. رک: فی ظلال التوحید، جعفر سبحانی، نشر مشعر، قم، ۱۳۷۹ ش.

۵. الدرر السنیه، زینی دحلان، دار جوامع الکلم، قاهره، ۱۹۹۱ م، ص ۳۹.

و مکانهای تاریخی منسوب به پیامبران، امامان و اولیای الهی؛^(۶)

ه) عدالت ابوسفیان، ابوجهل، معاویه و یزید؛
(و) انکار فضایل ائمه علیهم السلام و تکریم و فضیلت تراشی برای دشمنان اهل بیت؛^(۷)
از نگاه محمد بن عبدالوهاب، موارد زیر شرک است:

۱. توسل به پیامبران، امامان و اولیای الهی و هر کس غیر از خدا؛^(۸)
۲. درخواست شفاعت از پیامبران، امامان و اولیای الهی؛^(۹)
۳. بوسیدن منبر، محراب، مزار و تربت پیامبران، امامان و اولیای الهی؛^(۱۰)
۴. درخواست تبرک و شفا از پیامبران، امامان و اولیای الهی؛
۵. سوگند دادن خداوند به پیامبران، امامان و اولیای الهی؛^(۱۱)

۶. عقاید وهابیان، عزت‌الله دهقان، نشر دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۶ش، ص ۱۱۹.

۷. کشف الشبهات، محمد بن عبدالوهاب، مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی، قم، ۱۳۸۷ش، ص ۵۱.

۸. فرقه وهابی، علی دوانی، چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ص ۱۳۵.

۹. همان، ص ۱۱۹.

۱۰. همان، ص ۱۸۹.

۱۱. تاریخ ادیان و مذاهب جهان، عبدالله مبلغی، انتشارات منطق (سینا) قم، ۱۳۷۳ش، ص ۱۴۳.

۶. نذر قربانی و اطعام برای پیامبران، امامان و اولیای الهی؛

۷. تعمیر قبور و ساختن بنا بر روی قبور، حتی قبر پیامبران، امامان و اولیای الهی.^(۱۲)

نظر عالمان اهل سنت نسبت به محمد بن عبدالوهاب و پیروانش

شیخ سلیمان بن عبدالوهاب، برادر محمد بن عبدالوهاب نخستین کسی بود که در رد عقاید برادرش کتابی تحت عنوان «الصواعق الالهية فی الرد علی الوهابیه» تألیف کرد. شیخ محمد بن سلیمان کردی، مؤلف کتاب «حواشی شرح ابن حجر» و الالمقام‌ترین اساتید محمد، خطاب به وی می‌نویسد: «ای محمد بن عبدالوهاب! من به تو نصیحت کردم که به خاطر خدا، زبانت را از گفتار بر ضد مسلمانان نگهداری. تو اگر مسلمانی را بیایی که در ذهن خود کس دیگری غیر از خدا را کشف کرده، ممکن است راه او را درست بپنداری و به او ملحق شوی و اگر به نصیحت تو گوش نکرد، می‌توانی او را مرتد قلمداد کنی. می‌خواهم به تو هشدار دهم که حق نداری به انبوه مسلمانان نسبت ارتداد دهی؛ زیرا تو راهی را در پیش گرفته‌ای که موجب جدایی مسلمانان شده است.»^(۱۳)

۱۲. آیین وهابیت، جعفر سبحانی، انتشارات توحید، قم، ص ۳۸.

۱۳. الاعلام، خیرالدین زرکلی، دار ابن حزم، بیروت، ۲۰۰۱م، ج ۶ ص ۱۵۲.

زینی دحلان می‌گوید: همچنان که مشایخ محمد بن عبدالوهاب گفته‌اند، او گمراه بوده و فتنه وهابیان بزرگ‌ترین فتنه در اسلام است.^(۱۴)
سلیمان بن عبدالوهاب: محمد بن عبدالوهاب تمام مسمانان را کافر می‌دانست و او دارای عقاید فاسدی بود.^(۱۵)

شیخ محمد بن عبدالله بن فیروز حنبلی گفته است: در ایجاد نطفه محمد بن عبدالوهاب شیطان شریک بوده است.^(۱۶)

شیخ انورشاه کشمیری حنفی می‌نویسد: محمد بن عبدالوهاب مردی کودن و بی‌سواد بود.^(۱۷)

علامه ابن عابدین حنفی نیز می‌گوید: پیروان محمد بن عبدالوهاب خوارج زمان ما هستند.^(۱۸)

شیخ احمد بن محمد بن صدیق الغماری: شیطان نجدی (محمد بن عبدالوهاب) مذهبش باطل است.^(۱۹)

شیخ عبدالله هروی: محمد بن عبدالوهاب با

۱۴. الدرر السنیة فی الرد علی الوهابیه، صص ۱۲۰ - ۱۱۸.

۱۵. همان، ص ۳۹.

۱۶. دعاوی المناوئین، محمد بن علی العبد اللطیف، دار طیبیه، ریاض، ۱۹۸۹م، ص ۳۷.

۱۷. فیض الباری علی شرح البخاری، محمد انور کشمیری، مکتبه دارالکفر، لاهور، ۱۹۳۸م، ص ۲۵۲.

۱۸. حاشیه رد المختار، ابن عابدین، دارالفکر، بیروت، ۱۹۶۶م، ج ۴، ص ۲۶۲.

۱۹. الجواب المفید للسائل المستفید، احمد غماری حسنی، دارالکتب العلمیه، بیروت، ۲۰۰۲م، ص ۱۱.

افکار التقاطی خود، بدعت ابن تیمیه را زنده کرد.^(۲۰)

شیخ محمد بن عبدالله نجدی: شعله‌های شرارت دعوت محمد بن عبدالوهاب تمام عالم را فرا گرفت.^(۲۱)

علامه صدقی زهاوی: محمد بن عبدالوهاب عقیده باطلی داشت که فتنه‌اش عالم‌گیر شده و او علاقه به مطالعه اخبار مدعیان نبوت داشت.^(۲۲)

محمد عبده: وهابیت گروه متحجر و تنگ‌نظری هستند که به اصول بی‌توجه‌اند.^(۲۳)

شیخ احمد رضا قادری حنفی: وهابیت نجس‌هایی هستند که نجاسات تمام گمراهان را خورده‌اند.^(۲۴)

خلیل احمد سهارنپوری: حکم پیروان محمد بن عبدالوهاب نزد ما همان حکمی است که نویسنده کتاب «در المختار» گفته است که آنها

۲۰. المقالات السنیة فی کشف ضلالات احمد بن تیمیه، دارالمشاریع، تونس، ۱۴۲۳ق، ص ۵۱.

۲۱. السحب الوابله علی ضرائح الحنابله، نجدی حنبلی، مکتبه الامام احمد، بی‌جا، ۱۴۰۹ق، صص ۲۷۵ - ۲۷۶.

۲۲. فجر الصادق فی الرد علی منکرى التوسل و الکرامات و الخوارق، جمیل افندی، مکتبه الواعظ، قاهره، ۱۹۷۷م، صص ۱۱ - ۱۲.

۲۳. الاسلام و النصرانیة مع العلم و المدینة، محمد عبده، دارالحدیث، قاهره، ۱۹۸۸م، صص ۱۲۷ - ۱۲۸.

۲۴. قوارع القهار فی الرد علی المجسمة الفجار، شیخ احمد رضا القادری، دارالنعمان، دمشق، ۲۰۰۹م، صص ۴۲ - ۴۳.